

Kanun Numarası	4792
Başlığı	VERGİ BARIŞI KANUNU
Kabul Tarihi	16/01/2003
Kabul Edildiği Birleşim	22.Dönem 1.Yasama Yılı 23.Birleşim
Cumhurbaşkanlığına Gidiş Tarihi	17/01/2003
Cumhurbaşkanlığından Geliş Tarihi	29/01/2003
Cumhurbaşkanınca Yapılan İşlem	Gerı Gönderme
Resmi Gazete Tarihi	
Resmi Gazete Numarası	
Diğer Bilgiler	Tasarı/Teklif Bilgileri ve Komisyon Raporları

Dönemi ve Yasama Yılı	22/1
Esas Numarası	1/342
Başkanlığa Geliş Tarihi	06/01/2003
Tasarının Başlığı	Vergi Barişı Kanunu Tasarısı
Tasarının Özeti	Kesinleşmiş vergi alacakları yeniden yapılandırılmakta, asıllarının tamamı, fer'ilerinin de bir kısmının tahsili ve taksitlendirilmesi öngörölmekte, kesinleşmemiş veya dava safhasında bulunan kamu alacakları mükellefle ortak bir noktada uzlaşarak tahsilini öngören düzenlemeler yapılmakta, inceleme ve tarhiyat safhasındaki vergilere ilişkin düzenlemeler ile matrah artırımına, stoklara ilişkin düzenlemeler yapılmakta, küçük tutardaki alacakların tahsilinden vazgeçilmekte, Maliye Bakanlığına bağılı vergi daireleri dışındaki kurumlarca tahsil edilen vergilere ilişkin düzenlemeler öngörölmektedir.
Tasarının Son Durumu	KANUNLAŞTI

Komisyon Tipi	Adı	Giriş Tarihi	Çıkış Tarihi	Yapılan İşlem	Karar Tarihi
Esas Komisyon	Plan ve Bütçe Komisyonu	06/01/2003	10/01/2003	Raporunu Verdi	10/01/2003

Esas Komisyon Raporu(Sırasayısı) 19

Kanun Numarası: 4792

KARŞI OY YAZISI

Vergi Barışı Kanunu Tasarısı kapsamı itibariyle bir malî af kanunu tasarısıdır. Ancak tasarıda af kelimesi kullanılmamıştır. Önceki malî af kanunlarında da hükümetler “af” kelimesini kullanmaktan kaçınmışlardır. Ancak “vergi barışı” oldukça iddialı bir isimdir.

Vergi afları vergide eşitlik ilkesine aykırı düşmektedir. Affın vergide eşitlik ilkesi yanında hukuksal ve ekonomik boyutlarıyla da değerlendirilmesi gerekir. Aflar hukuksal boyutuyla devlet -vatandaş ilişkisinin vergilendirme alanındaki yansıması olan vergi alacaklısı- vergi borçlusu ilişkisinin zamanında düzgün kurulmadığı gibi bir kabulü içermektedir. Ekonomik boyutuyla değerlendirildiğinde ise vergilerle gerçekleştirilemeyen kamu giderlerinin finansmanı nasıl sağlanmaktadır, ya da vergi mükelleflerinin finanse etmediği kamu giderlerini kim finanse etmektedir sorularına cevap aramak gerekecektir.

Bunlar afların sorunlu ve olumsuz yanlarıdır.

Tasarı 2000 ve 2001 yıllarında yaşanan ekonomik krizlerin işletmeler üzerindeki olumsuz etkilerinin giderilmesini hedeflemektedir. Gerçekten krizin yarattığı olumsuzlukların kriz sonrası döneme taşınmaması doğru bir yaklaşımdır. Tasarının buna ilişkin düzenlemeleri olumludur. Ancak bu düzenlemelerin vergi ödeme ödevlerini zamanında yerine getiren mükelleflerin durumuyla uyumlaştırılması gerekir. Tasarı, gerekçede belirtilen kriz sonrası dönem için “sağlıklı bir başlangıç için temel aşamalardan birini oluşturacaktır” şeklindeki hedefi gerçekleştirmekten uzaktır. Sağlıklı bir başlangıç için vergi sisteminin mükellefleri kayıt dışına iten unsurlardan ayıklanması gerekir. Bunun için başta enflasyon muhasebesi olmak üzere bir çok düzenlemeyi kapsayan bir vergi reformu yürürlüğe konulmalıdır.

Bu çerçevede tasarının katılmadığımız veya eksik bulduğumuz noktaları maddeler itibariyle şunlardır:

Tasarının 1 inci maddesi vergi kapsamına giren vergi ve diğer kamu alacaklarını belirlemektedir. SSK ve Bağ-Kur primlerinin de aynı anlayış çerçevesinde kapsama dahil edilmesi uygun olacaktır. Hükümet arzu ederse bunu ayrı bir yasa ile de düzenleyebilir.

Tasarının 5 inci maddesinde inceleme ve tarhiyat safhasında bulunan vergiler için incelemenin sona ermesinden itibaren 6 ayda 6 eşit taksitte ödeme öngörülmüştür. 3 üncü maddede ise tarhiyatı henüz yapılmış vergiler için 18 ayda 9 eşit taksitte ödeme öngörülmüştür. Niteliği itibariyle farklı olmayan bu vergilerde farklı ödeme süreleri öngörülmüş olması doğru değildir.

7 nci madde matrah artırımını düzenlemektedir. Matrah artırımını doğal olarak zarar beyan eden mükellefleri de kapsamaktadır. Ancak zarar beyan eden mükelleflerin matrah artırımında bulunması halinde geçmiş yıl zararlarının % 50'sinin gelecek yıllar kârlarından mahsubuna izin verilmesi doğru olmayıp matrah artırımının amacıyla da çelişmektedir. Zarar mahsubuna ilişkin düzenleme 1992 yılında çıkarılmış olan af kanununda da bulunmamaktadır.

İşletmelerde mevcut olduğu halde kayıtlarda yer almayan emtia, makine, teçhizat ve demirbaşların kayıtlara intikalini teşvik eden düzenlemeler öngörmektedir. Ancak kayıtlarda gerçek maliyet bedelinin altında bir bedelle yer alan aktif değerler için kayıtları düzeltme imkânı sağlamamaktadır. Bunun düzeltilmesi yönündeki önerimiz kısmen kabul

edilerek tasarıya yansıtılmışsa da emtia bu kapsama dahil edilmemiştir. Bu durum tasarının bütünlüğünü zedelemektedir.

Tasarının 12 nci maddesi belirli istisnalar dışında Vergi Usul Kanununun 359 uncu maddesinde sayılan filleri işleyenler ve bu kapsamda sahte ve muhteviyatı itibariyle yanıltıcı belgeleri bilerek kullananları af kapsamına almaktadır.

Bu maddenin tasarı metninden çıkarılması yönünde verdiğimiz önerge kabul görmemiştir. Kabul edilen bir başka önerge ile (1) numaralı fıkra değiştirilmiş ve bilerek kullanma af kapsamı dışında bırakılmak istenmiş ise de, bu düzenleme de teknik olarak sorun yaratacak niteliktedir. Zira Vergi Usul Kanununun konuya ilişkin maddelerinin gerek 4369 sayılı Kanundan önceki gerekse bu kanundan sonraki şekline göre de sahte ve muhteviyatı itibariyle yanıltıcı belgeleri bilmeden kullanmış olmak Vergi Usul Kanununun 359 uncu maddesi kapsamına girmemektedir.

Vergi aflarının vergi ödevlerini süresinde yerine getirmiş olan mükellefler üzerinde yaratacağı olumsuz etkiyi gidermek ve vergiye uyumu artırmak amacıyla vergilerini düzenli olarak ödeyen gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerinin 2003 yılında tahakkuk edecek vergilerinde indirim yapılması yönünde verdiğimiz önerge kabul görememiştir. Yine kamu yönetiminde saydamlığın gereği olarak bu kanundan yararlanacak mükelleflerin Maliye Bakanlığınca kamuoyuna açıklanması yönünde verdiğimiz önerge de kabul görmemiştir. Bunu saydamlık açısından uygun bulmuyoruz.

Bu nedenlerden dolayı tasarının ilgili maddelerine katılamıyoruz.

Ali Topuz İstanbul	Mehmet Akif Hamzaçebi Trabzon	Osman Kaptan Antalya
Birgen Keleş İstanbul	Ali Kemal Deveciler Balıkesir	Ali Kemal Kumkunoğlu İstanbul
Hakkı Akalın İzmir	Gürol Ergin Muğla	Kazım Türkmen Ordu
Enis Tütüncü Tekirdağ	Osman Coşkunoğlu Uşak	